

Finansloven. Efter 1902 have vi haft nogenlunde faste Regler for Tilskuddene til de private Skoler, men tidligere — ja, man kan ikke sige i gamle Dage, men dog i alt Fald for en Del Aar siden — stod man saa temmelig uden Regler med Hensyn til Størelsen af det Bidrag, Realskolerne fik, naar de blev optagne paa Finansloven. Man ser, at dette Forhold er ikke rigtig klart, man har ikke rigtig faste Regler at gaa efter. Det er sikkert et Forhold, som det vil blive nødvendigt i en ikke alt for fjern Fremtid at tage op til Afgørelse ved særlig Lov. Det kan ikke gøres paa Finansloven, i alt Fald er det ikke det rette Sted at fastsætte Reglerne derfor.

Dernæst er det ikke det høje Ting ubekendt, at Loven om Tilskud til de private Realskoler ikke alene af Skolerne, men af forskellige Kredse ønskes revideret. I 1902 fik vi en Lov om Tilskud til private Realskoler, hvorefter Tilskuddene blev fastsatte efter visse Regler paa lignende Maade som Tilskuddene til Højskoler, idet der gives et fast Tilskud og Tilskud under Hensyn til Børneantallet m. v. Endelig kræves der ogsaa kommunalt Tilskud eller Tilskud fra Egnen til vedkommende Skole. De Regler staa jo for saa vidt endnu, men der er dog sket nogle Forandringer deri, idet Tilskuddenes Størelse er betydeligt forøget. Der er senere lagt 35,000 Kr. til de 100,000 Kr., der først bevilgedes. Fremdeles blev der i Fjor bevilget 65,000 Kr. til disse Skolers Lærere. Da man forhøjede Lærerlønningerne i Folkeskolen, fandt man det her paa Rigsdagen rigtigt, at ogsaa de private Skolers Lærere fik et Tilskud, for at disse Skoler ikke skulde stilles alt for ugunstigt i Konkurrencen. Endelig er der givet et Tilskud paa 25,000 Kr. til de vedkommende Skolers Pensionskasse. Jeg tror, at samtidig med, at man i en ikke for fjern Fremtid maa træffe Regler for Tilskud til private Realskoler, der gaa over til fremtidig at drives af Kommunen, maa man ogsaa optage Spørgsmaalet om en Regulering og maaske en Forøgelse af det nuværende Tilskud til de private Realskoler. Jeg skal ikke udtale noget om, hvorledes man kan bære sig ad dermed, eller hvor meget man vil yde, men blot udtale, at det, som for mit og mit Partis Vedkommende har ligget til Grund for Understøttelsen til disse Skoler, er den Tanke, at de skulde stilles saaledes, at de virkelig kunne bestaa ved Siden af den offentlige Skole. Det ønske vi ikke alene for den private Skoles egen Skyld, men ogsaa fordi det er til Gavn for den offent-

lige Skole, at der er en saadan Konkurrence, at der kan ske Vekselvirkning mellem disse Skoler. Ogsaa fra et rent pædagogisk Synspunkt er det heldigt, idet de forskellige Metoder, som dukke op og altid ville dukke op paa de forskellige Steder, ganske anderledes kunne blive prøvede og faa Lejlighed til at træde ud i Livet, naar man har baade en privat og en offentlig Skole, som hver for sig ikke lever under hensygnende Tilstande. Imidlertid har man i Aar fra Finansudvalgets Side ment, at der ikke var andet at gøre end at tiltræde de Forslag, den højtærede Minister har stillet, om at de Par Skoler, som der i Aar er Tale om, gaa over til at blive kommunale Skoler, ganske i Lighed med, hvad tidligere har fundet Sted. Jeg henstiller dog til den højtærede Minister, at hele Forholdet angaaende private Realskoler og disses Overgang til Kommunen m. v. bliver Genstand for den højtærede Ministers Opmærksomhed og som Følge deraf ogsaa for Lovgivningsmagtens Forsøg paa en Ordning ved særlig Lov.

Endvidere har jeg ved dette Afsnit om Skolevæsenet forskellige andre Ting, som jeg gerne vilde gøre opmærksom paa. Vi have til Aftenskolerne i en Række Aar fra Statskassens Side givet et Beløb, som uddeles gennem Skolefonden. Aftenskolerne begyndte paa Landet, men de ere i den sidste Tid ogsaa trængte ind i Byerne, og Virksomheden nyder Paaskønnelse fra alle Sider baade paa Land og i By. For øvrigt er Tanken om Aftenskoler paa Landet meget gammel, den findes allerede fastslaaet i Anordningen af 1814, hvor det er gjort til en Pligt for Lærerne at undervise i Aftenskoler, baade, tror jeg, for den mandlige og den kvindelige Ungdom, og det er fastslaaet, at der kan ydes dem Betaling derfor. Staten har som sagt ydet Bidrag til Aftenskolerne, og Meningen har været, at disse Bidrag skulde være af omtrent samme Størelse som de, der ydes fra de kommunale Myndigheder, altsaa dels af Skolefonden, dels af de sogne-kommunale Myndigheder. Den højtærede Minister har ogsaa Aar efter Aar draget Omsorg for, at det sker, men jeg tror, at i Aar ere Bidragene til Aftenskoler paa Landet opførte lovlig knapt; i alt Fald kan jeg efter de foreliggende Oplysninger ikke se rettere, end at det Bidrag, som er opført, ikke strækker til til at give et lige saa stort Tilskud, som der gives fra kommunal Side, og jeg vil derfor henstille til den højtærede Minister nærmere at undersøge dette. Hvis der, som jeg antager, skulde